

ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

ЗВІТ

**ПРО РЕЗУЛЬТАТИ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНИМИ
ПРАВАМИ ДЕРЖАВИ В ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВАХ
ЗА 2010 РІК**

м. Київ 2010

З М І С Т

1. Структура корпоративних прав держави.
2. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не перебувають в стадії санації і ліквідації.
3. Заходи Фонду з підвищення ефективності управління корпоративними правами держави.

1. Структура корпоративних прав держави

Для забезпечення оперативного обліку акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах господарських товариств, здійснення ефективного управління корпоративними правами держави, Фондом державного майна України (далі – Фонд) відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 №1679 ведеться Реєстр корпоративних прав держави.

На 1 січня 2011 року в Реєстрі корпоративних прав держави обліковується **664** господарських товариства, у статутному капіталі яких є державна частка.

Держава в особі Уряду України, Фонду державного майна України, міністерств та інших центральних і місцевих органів виконавчої влади здійснювали управління корпоративними правами держави у **560** відкритих та закритих акціонерних товариствах, **75** товариствах з обмеженою відповідальністю та **29** національних акціонерних і державних холдингових компаніях (НАК і ДХК), створених спеціальними рішеннями Президента України та Уряду України.

З них:

- ✓ **290** господарських товариств (**43,7%** загальної кількості) мають у статутному капіталі державну частку понад **50%**, яка надає державі право контролю за їх діяльністю (далі - **контрольні**), з них **151** господарське товариство (**22,7%**) мають державну частку **100%**;
- ✓ **176** господарських товариств (**26,5%**) мають державну частку в статутному капіталі розміром від **25** до **50%** (блокуючий пакет);
- ✓ **198** господарських товариств (**29,8%**) мають державну частку в статутному капіталі менше **25%** (рис. 1).

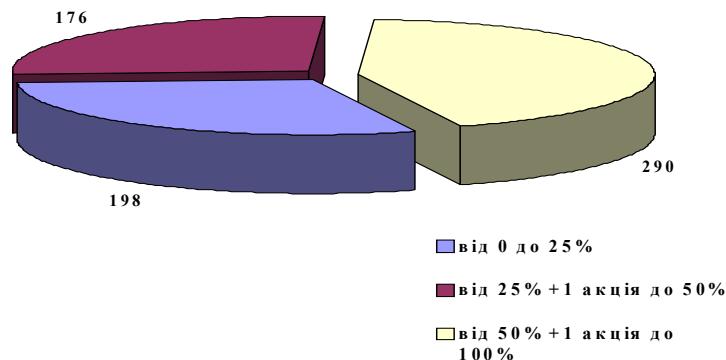

Рис. 1. Розподіл корпоративних прав держави за розміром державної частки в статутному капіталі станом на 1 січня 2011 року

Крім того, з них:

- ✓ **110** акціонерних товариств засновано міністерствами в процесі корпоратизації державних підприємств, а також **18** НАК та ДХК, які не подають до Фонду ніякої статистичної звітності, а функції з управління цими товариствами здійснюють виключно засновники – міністерства;
- ✓ **57** господарських товариств (**8,6%** загальної кількості) мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави, з них – **45** контрольних.

Фонд і його регіональні відділення здійснюють управління **536** об'єктами з корпоративними правами держави (**80,7%** загальної кількості), з них з державною часткою від **50%** до **100%** – **169** об'єктів.

Загальна кількість пакетів акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах господарських товариств, станом на 01.01.2011 порівняно з початком 2010 року, наведена у табл. 1.

**Загальна кількість пакетів
акцій, часток, паїв, що належать державі у статутних капіталах
господарських товариств**

Вид ГТ	Загальна кількість		до 10%		від 10 до 25%		від 25 до 50%		від 50 до 100%	
	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011
ВАТ, створені в процесі приватизації та корпоратизації	434	367	82	72	71	57	135	114	146	124
ХК, ДАК, НАК	31*	29*	0	0	0	0	0	0	31	29
АТ, створені за участю ФДМУ	91	83	27	28	11	11	37	30	16	14
ТОВ	77	75	13	10	19	20	26	25	19	20
АТ, які перебувають в управлінні інших органів виконавчої влади	118	110	0	0	0	0	8	7	110	103
Разом	751	664	122	110	101	88	206	176	322	290

*в т. ч. 18 ХК, які знаходяться в управлінні у інших органів виконавчої влади

Табл. 1

Як свідчать дані таблиці 1, протягом порівняльного періоду загальна кількість господарських товариств зменшилася на **87** од. Зокрема, загальна кількість ВАТ, створених у процесі приватизації та корпоратизації, зменшилася на **67**, а саме: з державною часткою до 10% – **10** ВАТ, з державною часткою від 10 до 25% – **14** ВАТ, з державною часткою від 25 до 50% – **21** ВАТ та з державною часткою понад 50% – **22** ВАТ.

Сумарна вартість корпоративних прав держави в усіх господарських товариствах за номінальною вартістю пакетів акцій на 01.01.2011 становить **43,28** млрд. грн., з них НАК і ДХК – **20,54** млрд. грн. (**47,5 %** загальної вартості). Частка власності держави у статутному капіталі господарських товариств, управління якою здійснює Фонду (з урахуванням НАК і ДХК, що становить **0,14** млрд. грн.), становить **5,56** млрд. грн. (**12,8 %**). Сумарна номінальна вартість державної частки в статутному капіталі акціонерних товариств, заснованих міністерствами у процесі корпоратизації державних підприємств, становить **17,32** млрд. грн. (**40,0 %**). Водночас сумарна вартість корпоративних прав держави, управління якими здійснюють міністерства та відомства, становить **37,72** млрд. грн. (табл. 2 та 5).

Динаміка вартості корпоративних прав відповідно до Реєстру корпоративних прав держави

Господарські товариства	Вартість державної частки, млрд. грн.		Зміни, млрд. грн.
	станом на 01.01.2010	станом на 01.01.2011	
Усі господарські товариства, які знаходяться в управлінні Фонду (разом з НАК і ДХК)	6,36	5,56	-0,80
Усі господарські товариства, які знаходяться в управлінні інших органів виконавчої влади (разом з НАК і ДХК)	37,56	37,72	0,16
Разом	43,92	43,28	-0,64

Табл. 2

Власний капітал господарських товариств, управління корпоративними правами яких здійснює Фонд та які не перебувають у стадії санації чи ліквідації та частка держави в статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків, становить **11 310,4** млн. грн., причому вартість чистих активів цих самих товариств становить **4 999,2** млн. грн. Це свідчить про те, що 55,8 % джерел формування активів товариств становить залучений капітал.

У структурі корпоративних прав держави значний сегмент продовжують займати підприємства, щодо яких порушено провадження по справі про банкрутство, кредиторська заборгованість яких виникла переважно до передачі Фонду корпоративних прав.

На 01.01.2011 **158** господарських товариств, або **29,5%** кількості товариств, управління якими здійснює Фонд, перебуває на тій чи іншій стадії банкрутства (з них контрольних – **71** товариство (**44,9%** загальної кількості контрольних, управління якими здійснює Фонд). Із загальної кількості підприємств-банкрутів: **30** (**12** контрольних) – у стадії розпорядження майном; **48** (**35** контрольних) – в стадії санації; **80** (**23** контрольних) – у процесі ліквідації.

Розподіл **536** об'єктів, управління якими здійснює Фонд, в регіональному розрізі виглядає таким чином (табл. 3):

	Регіон	Кількість ГТ
1	АР Крим	30
2	Вінницька область	8
3	Волинська область	6
4	Дніпропетровська область	23
5	Донецька область	49
6	Житомирська область	3
7	Закарпатська область	8
8	Запорізька область	23
9	Івано-Франківська область	8
10	Київська область	53
11	Кіровоградська область	17
12	Луганська область	53

13	Львівська область	28
14	м. Київ	80
15	м. Севастополь	3
16	Миколаївська область	2
17	Одеська область	13
18	Полтавська область	11
19	Рівненська область	6
20	Сумська область	13
21	Тернопільська область	19
22	Харківська область	10
23	Херсонська область	13
24	Хмельницька область	16
25	Черкаська область	8
26	Чернівецька область	12
27	Чернігівська область	7
28	Спільні ГТ (за межами України)	14

Табл.3

За галузевим розподілом, структура корпоративних прав держави в господарських товариствах, управління якими здійснює Фонд, така (табл. 4):

Галузь	Кількість ГТ
1. Промисловість	199
2. Сільське господарство	60
3. Транспорт і зв'язок	40
4. Торгівля і громадське харчування	39
5. Будівництво	33
6. Наука і наукове обслуговування	34
7. Житлово-комунальне господарство	9
8. Охорона здоров'я, фізична культура	6
9. Інші	116

Табл.4

Міністерства та інші органи виконавчої влади здійснюють управління корпоративними правами держави у **128 (19,3%)** господарських товариствах, які обліковуються у Реєстрі корпоративних прав держави (табл. 5).

Орган управління	Кількість ГТ	Вартість держчастки, млн. грн.
Міністерство вугільної промисловості України	63	600,62
Міністерство транспорту та зв'язку України	16	5 337,90
Національне космічне агентство України	9	148,39
Міністерство промислової політики України	8	1 774,98
Кабінет Міністрів України	6	2 290,08
Міністерство палива та енергетики України	5	15 412,58
Міністерство фінансів України	3	9 473,81
Державне управління справами	2	175,26
Міністерство охорони навколишнього природного середовища України	2	619,68

Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт «Укрмонтажспецбуд»	2	1,85
Українська державна будівельна корпорація «Укрбуд»	2	193,16
Міністерство охорони здоров'я України	2	132,43
Державний комітет телебачення і радіомовлення України	1	200,00
Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку	1	4,30
Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства	1	0,44
Донецька обласна державна адміністрація	1	0,46
Міністерство регіонального розвитку та будівництва України	1	0,05
Державний комітет з державного матеріального резерву	1	7,72
Державна служба автомобільних доріг України	1	1 257,37
Міністерство культури і туризму	1	89,59
Всього	128	37 720,67

Табл.5

2. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави яких здійснює ФДМУ та які не знаходяться в стадії санації та ліквідації

2.1. Аналіз фінансово-економічної діяльності господарських товариств

Підсумки роботи господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не перебувають у процесі банкрутства на стадії санації і ліквідації, за 2010 рік, відображені на рис. 2.

Узагальнені фінансово-економічні показники корпоративного сектору, яким управляє Фонд державного майна України, за 2010 рік, наведені у табл. 7 та на рис. 2.

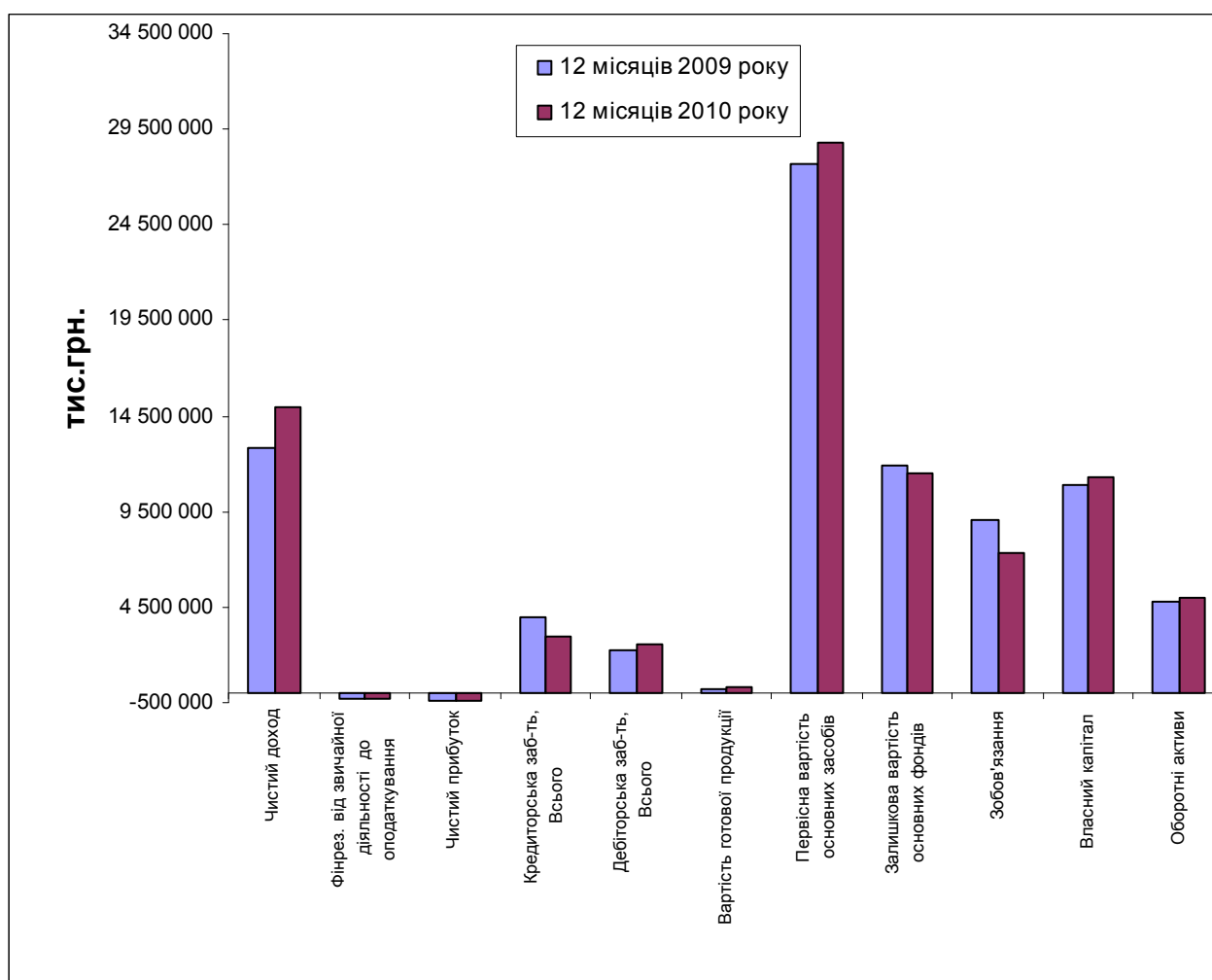

Рис. 2. Основні фінансово-економічні показники діяльності господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і які не знаходяться в стадії санації і ліквідації, за 2010 рік

тис. грн.

Показники	2009 рік	2010 рік
Чистий дохід	12 876 189,90	14 920 652,10
Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування	-340 206,10	-346 726,80
Чистий прибуток	-415 629,30	-424 070,33
Кредиторська заборгованість, всього	4 004 000,60	2 987 632,30
Дебіторська заборгованість, всього	2 268 318,70	2 532 503,20
Вартість готової продукції	223 521,70	279 647,50
Первісна вартість основних засобів	27 722 893,50	28 836 433,80
Залишкова вартість основних фондів	11 869 301,10	11 457 438,70
Зобов'язання	9 098 316,00	7 310 663,80
Власний капітал	10 849 112,90	11 310 427,70
Оборотні активи	4 813 908,10	5 009 915,60

Табл.6

Аналіз фінансово-економічних показників діяльності проводився щодо господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50% та управління корпоративними правами держави здійснює Фонд і таких, що не перебувають в стадії санації і ліквідації.

Чистий дохід за 2010 рік склав **14 920,7** млн. грн., що на 2 044,5 млн. грн. (або на 15,9 %) більше, ніж за аналогічний період минулого року. Найбільш дохідні (табл. 7):

Назва ГТ	Чистий дохід, млн. грн.
ВАТ «Укртелеком»	6 749,3
ВАТ «Одеський припортовий завод»	3 513,7
ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»	2 401,7
ВАТ «Турбоатом»	942,3
ВАТ «Азовмаш»	450,9
ВАТ «Завод «Фіолент»	181,4

Табл.7

30 товариств (**43,5 %** загальної кількості, що звітували) забезпечили збільшення обсягу чистого доходу порівняно з відповідним періодом минулого року.

За галузевим розподілом найбільші обсяги чистого доходу мали товариства зв'язку (**6 749,3** млн. грн.) та промисловості (**5 542,7** млн. грн.), а серед регіонів – товариства м. Києва (**9 546,4** млн. грн.), Одеської (**3 515,5** млн. грн.) та Харківської (**964,9** млн. грн.) областей.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування загалом по господарських товариствах, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, управління корпоративними правами держави яких здійснює Фонд і що не перебувають у стадії санації і ліквідації, на 1 січня 2011 року має від'ємне значення та становить **-346,7** млн. грн., тоді як у минулому періоді цей показник становив **-340,2** млн. грн., тобто майже не змінився.

Серед них **24** товариств (**34,5%** загальної кількості, що звітували) покращили фінансові результати звичайної діяльності до оподаткування.

За галузевим розподілом найкращий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування мали товариства промисловості (**166,7** млн. грн.), тоді як найгірший результат був у товариств зв'язку (**-283,5** млн. грн.). У регіональному

аспекті найкращий фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування отримали товариства Харківської області (**287,8** млн. грн.).

За 2010 рік, в цілому, господарськими товариствами отримано перевищення чистих збитків над чистими прибутками на **424,1** млн. грн. Збитки мали **45** товариств, а сума їх збитків становить **-641,3** млн. грн. Найбільшу суму збитків отримало ВАТ «Укртелеком» – **258,8** млн. грн. Слід зазначити, що за аналогічний період минулого року в цілому також було отримано перевищення чистих збитків над чистими прибутками на **415,6** млн. грн.

Однак шість товариств за результатами 2010 року отримали **чистий прибуток понад 1 млн. грн.** (табл. 8).

Назва ГТ	Чистий прибуток, млн. грн.
ВАТ «Турбоатом»	188,8
ВАТ «Завод «Фіолент»	15,6
ВАТ «Меридіан» ім. С. П. Корольова	3,0
ВАТ «Азовмаш»	2,8
ВАТ «Науково-технічний комплекс «Електронприлад»	2,2
ПАТ «Завод «Маяк»	1,2

Табл. 8

Найкращих результатів досягло ВАТ «Турбоатом» (**188,8** млн. грн.), тоді як в цілому по Харківській обл. було отримано перевищення чистих прибутків над збитками на суму **189,3** млн. грн.

Протягом 2010 року (табл. 6) спостерігається збільшення порівняно з аналогічним періодом минулого року вартості готової продукції (на **56,1** млн. грн.), первісної вартості основних засобів (на **1 113,5** млн. грн.), обсягів власного капіталу (на **461,3** млн. грн.) та оборотних активів (на **196,0** млн. грн.). Водночас зменшилися залишкова вартість основних засобів (на **411,9** млн. грн.) та обсяги зобов'язань (на **1 787,7** млн. грн.).

Аналіз коефіцієнту покриття суб'єктів господарювання у звітному році свідчить, що достатністю оборотних активів для покриття своїх поточних зобов'язань забезпечені лише **23** товариства (**33,3 %** тих, що подали звітність).

За 2010 рік співвідношення обсягів кредиторської заборгованості (**2 987,6** млн. грн.) з обсягами дебіторської заборгованості (**2 532,5** млн. грн.) становить **1,18** до **1**.

Порівняно з минулим роком спостерігається зростання обсягів дебіторської та зменшення обсягів кредиторської заборгованостей (табл. 9).

	за 2009 р.	за 2010 р.
Кредиторська заборгованість, млн. грн.	4 004,0	2 987,6
Дебіторська заборгованість, млн. грн.	2 268,3	2 532,5

Табл. 9

У галузевому розрізі найбільший розмір кредиторської (**1 879,9** млн. грн.) та дебіторської (**1 301,6** млн. грн.) заборгованостей мають товариства промисловості.

2.2. Стан заборгованості із виплати заробітної плати

Станом на 01.01.2011 заборгованість із виплати заробітної плати мали **45** товариств у розмірі **62,59** млн. грн.

Слід зауважити, що **51,5%** загальної суми заборгованості (або **32,22** млн. грн.) становить заборгованість із виплати заробітної плати працівникам товариств, які перебувають на різних стадіях банкрутства.

Погашення заборгованості із заробітної плати підприємствами-боржниками, які знаходяться на таких стадіях банкрутства, як санація або ліквідація, відбувається згідно з положеннями Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». При цьому слід зазначити, що відповідно до пункту 4 статті 17 цього Закону з дня винесення ухвали суду про санацію керівник боржника відсторонюється від посади і управління боржником переходить до керуючого санацією, припиняються повноваження органів управління боржника – юридичної особи.

З огляду на це, єдиним дієвим заходом Фонду є погодження планів санації таких господарських товариств з вимогою першочергового погашення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам товариства (відповідно до Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо завершення погашення заборгованості із заробітної плати»).

На виконання доручень Кабінету Міністрів України щодо урегулювання питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати заслуховуються звіти керівників господарських товариств, які мають заборгованість із виплати заробітної плати та перед Пенсійним фондом України, на засіданнях постійно діючої Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності підприємств. Протягом 2010 р. органами приватизації було проведено **46** засідань цієї Комісії, на яких заслухано звіти керівників **92** товариств.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 863 «Про посилення контролю за погашенням заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат» наказом Фонду від 03.09.2009 № 1399 також створено тимчасову комісію з питання погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Аналогічні тимчасові комісії створено і в регіональних відділеннях Фонду. Так, станом на 01.01.2011 проведено **111** засідань зазначеної комісії, за результатами яких **50** керівників попереджено про персональну відповідальність.

На сьогодні триває робота щодо аналізу діяльності органів управління господарських товариств у напрямі підвищення ефективності управління підприємствами та вживаються вичерпні заходи для забезпечення повної ліквідації заборгованості із виплати заробітної плати на підпорядкованих органам приватизації підприємствах.

2.3. Стан надходження дивідендів та платежів до Державного бюджету України

Відповідно до помісячного розпису доходів загального фонду Державного бюджету України на 2010 рік, розробленого Міністерством фінансів України, планове завдання по надходженню дивідендів (доходу), нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, на 2010 рік становить **111,400** млн. грн.

Згідно з інформацією, наданою Державним казначейством України, станом на 01.01.2011 до бюджету перераховано дивідендів, нарахованих на акції (частки, паї) господарських товариств, які є у державній власності, на суму **251,782** млн. грн.

За даними Державної податкової адміністрації України за 2010 рік до Державного бюджету України та місцевих бюджетів господарськими товариствами, в статутному капіталі яких державна частка перевищує 50%, було сплачено податків, зборів (обов'язкових платежів) – **450,82** млн. грн., що на **14,97** млн. грн. менше ніж у відповідному періоді минулого року.

Слід зазначити, що за результатами роботи 2010 року спостерігається зменшення суми перерахування платежів до державного бюджету на **46,18** млн. грн., та збільшення платежів до місцевих бюджетів – на **31,51** млн. грн. порівняно з відповідним періодом минулого року.

Найбільша сума платежів, перерахованих до бюджетів усіх рівнів, за звітний період сплачена ВАТ «Турбоатом» (**122,83** млн. грн.), ВАТ «Одеський припортовий завод» (**67,06** млн. грн.) та ВАТ «ХК «Луганськтепловоз» (**33,87** млн. грн.). Сума платежів зазначеними ВАТ становить **49,6%** загальної суми перерахувань господарських товариств, в статутному капіталі яких частка держави перевищує 50%.

В загальній сумі платежів **11,10** млн. грн. становлять платежі господарських товариств, які перебувають на різних стадіях банкрутства.

3. Заходи Фонду з підвищення ефективності управління корпоративними правами держави

Одним із ключових питань у Фонді залишається удосконалення та узгодження положень законодавства.

Фонд державного майна України розробив постанову Кабінету Міністрів України від 05.01.2011 № 1 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2010 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави». Зазначена постанова розроблена з метою забезпечення надходжень у 2011 році до державного бюджету дивідендів від господарських організацій, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, згідно з їх галузевою належністю.

Працівники Фонду продовжують роботу з підвищення ефективності управління державними корпоративними правами в акціонерних товариствах та контролю за фінансовою діяльністю цих товариств, зокрема:

- проводиться аналіз діяльності наглядових рад відкритих акціонерних товариств та моніторинг рішень, прийнятих наглядовими радами;
- проводиться аналіз персонального складу наглядових рад ВАТ з метою залучення осіб виключно з числа фахівців, які пройшли навчання, отримали сертифікати на право здійснення функцій з управління корпоративними правами та мають досвід у цій сфері діяльності;
- проводиться оцінка управління об'єктами державної власності відповідно до Критеріїв ефективності управління корпоративними правами держави, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 року № 832. Результати оцінки щоквартально надаються Міністерству економіки України для узагальнення і прийняття управлінських рішень;
- готуються та проводяться спільні засідання Комісії з проведення фінансово-економічного аналізу господарської діяльності відкритих акціонерних товариств та Комісії з проведення атестації керівників господарських товариств з державною часткою понад 50%;
- з метою підвищення якості управлінського контролю даються доручення відповідальним представникам держави в органах управління господарських товариств;
- з метою підвищення кваліфікації посадових осіб господарських товариств у сфері корпоративного управління протягом 2010 року було організовано та проведено **8** навчальних семінарів, зокрема:

6 семінарів за програмою «Корпоративний секретар», у якому взяли участь **87** представників господарських товариств, які виконують функції корпоративних секретарів в акціонерних товариствах. По закінченню семінару слухачі склали кваліфікаційний іспит, за результатами якого отримали свідоцтва державного зразка про проходження навчання за даною програмою та сертифікати на право на управління корпоративними правами.

У зв'язку з набранням чинності Закону України «Про акціонерні товариства» для посадових осіб та власників акціонерних товариств та холдингових компаній з метою підвищення їх професіоналізму та рівня обізнаності у сфері корпоративного управління організовано та проведено **2** семінари-практикуми на теми «Організація кумулятивного голосування в АТ:

як реалізувати вимоги нового законодавства» та «Приведення статуту та інших внутрішніх нормативних документів АТ у відповідність до вимог нового законодавства України», де навчалось **39** представників акціонерних товариств.

Також, за минулий рік було проведено **2** семінари, що були організовані Фондом у рамках Консультаційного проекту Уряду Німеччини з питань приватизації, за програмою «Проблемні питання управління корпоративними правами держави. Закон України «Про акціонерні товариства», у яких взяли участь **76** фахівців Фонду з метою підвищення кваліфікації у сфері управління корпоративними правами держави.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2010 № 297 «Деякі питання управління корпоративними правами держави» завдання на голосування представникам держави на загальних зборах та засіданнях наглядової ради господарських товариств, у статутному капіталі яких державна частка становить понад 50 відсотків, погоджуються Прем'єр-міністром України або Першим віце-прем'єр-міністром України за умови попереднього розгляду віце-прем'єр-міністром згідно з розподілом функціональних повноважень. Відповідно до доручення Прем'єр-міністра України М. Я. Азарова від 22.04.2010 № 22657/1/1-10 завдання на голосування з питань порядку денного загальних зборів акціонерів та наглядових рад господарських товариств, у статутному капіталі яких частка держави становить 50 відсотків і більше, не пізніше ніж за 15 днів до дати проведення засідання мають подаватися до Кабінету Міністрів України разом із пояснювальною запискою обґрунтування позиції стосовно кожного питання, що пропонуються для розгляду.

Аналіз практики виконання зазначених постанови та доручення засвідчує, що погодження завдання на голосування може зайняти тривалий час, що призводить до перенесення засідань загальних зборів акціонерів та наглядової ради. Це стримує роботу та не дає змоги вільно розвиватися товариствам, адже загальні збори акціонерів є вищим органом акціонерного товариства, який може вирішувати будь-які питання його діяльності, а наглядова рада є органом, що здійснює захист прав акціонерів товариства, і в межах компетенції контролює та регулює діяльність виконавчого органу.

Законами України «Про господарські товариства» та «Про акціонерні товариства» передбачені повноваження, які належать до виключної компетенції загальних зборів і не можуть бути передані іншим органам товариства, такі як внесення змін до статуту товариства; затвердження річних результатів діяльності; створення, реорганізація та ліквідація дочірніх підприємств, затвердження їх статутів та положень; затвердження договорів, укладених на суму, що перевищує вказану в статуті товариства.

Протягом 2010 року акціонерними товариствами, управління корпоративними правами яких здійснює Фонд, було скликано **185** чергових та **45** поза-чергових загальних зборів акціонерів, з яких відбулися відповідно **156** чергових та **34** чергових загальних зборів акціонерів (без урахування тих товариств, частка держави у статутному капіталі яких становить 100 відсотків, а також тих, які не здійснюють господарську діяльність або перебувають у процесі банкрутства на стадіях санації чи ліквідації).

Щодо товариств, у статутному капіталі яких частка держави становить 100 відсотків, функції з управління корпоративними правами держави Фонд відповідно до пункту 4 статті 11 здійснює безпосередньо, без скликання зборів акціонерів. Станом на 01.01.2011 Фонд здійснює управління 17 АТ, у статутному капіталі яких частка держави становить 100 відсотків, з них 8 перебувають на стадії санації чи ліквідації. Протягом 2010 року Фондом було видано 13 наказів щодо здійснення повноважень загальних зборів акціонерів в АТ.

Відповідно до пункту 2 статті 20 Закону України «Про акціонерні товариства» акції товариства існують виключно в бездокументарній формі. Станом на 01.01.2011 бездокументарну форму існування акцій мають 67 товариств (крім тих, що перебувають на стадії санації чи ліквідації), з них – 39 контрольних. Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про акціонерні товариства» (набрав чинності 02.03.2011) щодо вдосконалення механізму діяльності акціонерних товариств» термін переходу на бездокументарну форму подовжили до 29.04.2011.

Крім того, Фонд вживає заходи щодо приведення діяльності акціонерних товариств, створених до набрання чинності Закону України «Про акціонерні товариства», у відповідність із цим законом, а саме: сприяє внесенню змін до статуту товариства, які в тому числі передбачають зміну найменування акціонерного товариства з відкритого або закритого акціонерного товариства на публічне акціонерне товариство чи з відкритого або закритого акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство за умови, що кількість акціонерів на дату внесення таких змін не перевищує 100 осіб, а також виконання всіх інших вимог цього закону у статуті товариства; приведення внутрішніх положень товариства у відповідність із вимогами цього Закону. Так, станом на 01.01.2011 змінено назву 5 акціонерних товариств на публічне акціонерне товариство (з тих, які не перебувають на стадії санації чи ліквідації та частка держави у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків).

З метою забезпечення потреб діяльності та розвитку товариства, виконання його зобов'язань, уключаючи зобов'язання щодо сплати податків та обов'язкових платежів, складається фінансовий план. Всього підлягають погодженню (затвердженню) на 2011 рік фінансові плани 72 товариств. На звітну дату перебувають у стадії погодження (затвердження) 6 фінансових планів.

**Директор Департаменту
стратегії корпоративного управління**

А. Сачівко